T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 752
KARAR NO : 2015 / 770
KARAR TR : 30.11.2015

ÖZET : TOSB Otomotiv Yan Sanayiİhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren davacı şirkete ait taşınmaz üzerine inşa edilen tesisin maliki olan davacının, söz konusu tesis hakkında işyeri açma ve çalışma izni verilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T.Y.Gay.İnş.Otom.San.Ve Tic.A.Ş.
Vekili : Av. S.Ö.
Davalı : TOSB Oto.Yan.San.İht.Org.San.Böl.
Vekili : Av. Sedat Konurca

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Kocaeli İli, Çayırova İlçesi, Şekerpınar Mahallesi G22B14D3D pafta, 293 ada, 1 parsel sayılı taşınmaz üzerine inşa edilen tesisin maliki olan davacının, söz konusu tesis hakkında işyeri açma ve çalışma izni verilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 21.8.2014 tarih ve 2014 sayılı işlemin; binanın davalı idarece onaylanan avan projeye ve ruhsata uygun olarak yapıldığı, binanın yapı kullanma izninin mevcut olduğu deneme izninin idarece verildiği, yapılan işlemin haksız olduğu iddialarıyla iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı vekili süresi içinde verdiği cevap dilekçesinde; 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 5. maddesinde Organize Sanayi Bölgelerinin niteliklerinin tarif edilmiş olduğunu, OSB'nin, müteşebbis heyetin başvurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu yararı kararı ve sınırları belirlenmiş yetki çerçevesinde kamulaştırma işlemleri yaptırabilen bir özel hukuk tüzel kişiliğidir denildiğini, bu nedenle davacı ile OSB arasında bir özel hukuk ilişkisi söz konusu olduğundan görev yönünden dava dilekçesinin reddi gerektiğini savunarak görev itirazında bulunmuştur.

KOCAELİ 2. İDARE MAHKEMESİ 25.11.2014 gün ve E:2014/1204 sayı ile özetle; davalının yasaların tanıdığı yetkiler uyarınca kamu gücü kullanarak tek taraflı iradesi ile tesis ettiği davacının işyeri açma ve çalışma izni verilmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin, işlemin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde yer alan "idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı açılan iptal davaları" kapsamında olduğunun anlaşılması karşısında davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı; açıklanan nedenlerle bakılan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde 2576 sayılı Kanunun 5. maddesinin 1. fikrası gereğince Mahkemelerinin görevli olduğuna, davalının görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı vekili tarafından süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI: Davacı şirkete ait Çayırova G22B14D3D pafta 293 ada 1 sayılı taşınmaz üzerine inşa edilen tesisin maliki olan davacının, söz konusu tesis hakkında işyeri açma ve çalışma izni verilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle idare mahkemesinde dava açıldığının anlaşıldığı, davalı tarafın, özel hukuk hükümlerine tabi oldukları ve yargı yerinin de adli yargı olduğuna dair görev itirazının idare mahkemesince reddedilmesi üzerine, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemi ile davalı vekili tarafından Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına başvurulduğunun anlaşıldığı, hukuk uygulamasında "Tüzel kişilerin, belli bir amacı gerçekleştirmek üzere bağımsız bir varlık şeklinde örgütlenmiş, haklara ve borçlara sahip olabilen kişi ve mal toplulukları olduğu, Tüzel kişilerin, "özel hukuk tüzel kişileri" ve "kamu hukuku tüzel kişileri" olmak üzere ikiye ayrıldığı "Özel hukuk tüzel kişilerinin, özel hukuka tâbi olan tüzel Dernekler, vakıflar, şirketler olduğu, Özel Hukuk Tüzel kişiliklerinin kamusal amaçla ve kanunla kurulmuş olmalarının, onların faaliyetlerinin kamu hukuku kurallarına göre yürüttükleri ve tek taraflı kamu gücü kullanarak ortaya koydukları idari eylem ve işlemlerden sayılmasını gerektirmediği; nitekim Yasa koyucunun da, bu konudaki iradesini, 4562 sayılı Yasa hükümleri ile bu kurumların faaliyetlerinin ticari alanda özel hukuk hükümlerine göre yürüttüklerini ve şirketler/dernekler hukuki statüsüne tabi olduklarını belirterek ortaya koyduğu; nitekim Yargıtay, 11, 4, 7 ve 13. Hukuk Dairelerinde OSB Yönetim Kurulu kararlarından kaynaklanan davaları adli yargının görev alanında sayarak görmeye devam ettiği; yukarıdaki açıklamalara göre, TOSB Otomotiv Yan Sanayi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi içinde faaliyet gösteren davacı şirkete ait işyerine iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesine ilişkin davanın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği; nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesinin; 03/03/2014 gün ve 2014/60, K:2014/156, 8.4.2013 gün ve E:2012/442, K:2013/485 karar sayılı ve 26/01/2015 gün ve 2014/1089 Esas, 2014/5 Karar sayılı emsal kararlarında da bu hususların vurgulandığı nedeniyle 2247 sayılı Kanunun

10 ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 30.11.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:

Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. ve 13. maddelerinde öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Davacı şirkete ait Çayırova G22B14D3D pafta 293 ada 1 sayılı taşınmaz üzerine inşa edilen tesisin maliki olan davacının, söz konusu tesis hakkında işyeri açma ve çalışma izni verilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14. maddesinde 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümlerinin saklı olduğu belirtilmiş; Değiştirilen, Eklenen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler başlıklı 85. maddesinin h bendinde, «…12.4.2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4 üncü maddesinin altıncı fikrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yürürlüğe giren mevzii imar plânına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesi sırasında işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır…»,

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4.maddesinin altıncı fikrasında "(Değişik fikra: 3/7/2005-5393/85 md.) Yürürlüğe giren (…) imar planına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir, İşyeri açma ve çalışma ruhsatın verilmesi sırasında işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır."

5. maddesinde - "(Değişik: 4/7/2012-6353/20 md.) OSB, müteşebbis heyetin başvurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu yararı kararı ve sınırları belirlenmiş yetki çerçevesinde kamulaştırma işlemleri yapabilen veya yaptırabilen bir özel hukuk tüzel kişiliğidir.

Arazinin mülkiyetinin edinilmesinde yapılan masraflar ile arazi bedeli ödeme yükümlülüğü OSB tüzel kişiliğine aittir." hükmü yer almakta olup, 12.04.2000 günlü, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun, 04.07.2012 günlü, 6353 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 20.maddesiyle değiştirilen 5.maddesinin Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla Danıştay Altıncı Dairesi tarafından yapılan itiraz başvurusu üzerine, Anayasa Mahkemesi 31.10.2013 gün, E:2013/49, K:2013/125 sayılı kararı ile özetle; 04.07.2012 günlü, 6353 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle değiştirilen 5.maddesinin birinci fikrasında yer alan ''… yapabilen veya … '' sözcüklerinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir.

8. maddesinde - "Yönetim kurulu, müteşebbis heyetin en az dördü kendi üyeleri arasından olmak üzere seçeceği beş asıl, beş yedek üyeden oluşur. Yönetim kurulu üyeleri iki yıl için seçilir.

Yönetim kurulu üyeleri kendi aralarında bir başkan ve bir başkanvekili seçerler. Yönetim kurulu en az ayda iki defa toplanır ve toplantı salt çoğunluk ile yapılır. Geçerli bir mazereti olmadan üst üste yapılan üç toplantıya veya mazereti olsa dahi altı ay içinde yapılan toplantıların en az yarısına katılmayan üyeler üyelikten çekilmiş sayılırlar. Kararlar salt çoğunlukla verilir. Oyların eşitliği halinde başkanın oyuna itibar edilir.

Yönetim kurulu; kanun, yönetmelik, kuruluş protokolü ve benzeri düzenlemeler ile müteşebbis heyetin kararları çerçevesinde OSB'nin sevk ve idaresini yürütmekle görevlidir." hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, TOSB Otomotiv Yan Sanayi ihtisas Organize Sanayi Bölgesi'nin özel hukuk tüzel kişiliğine sahip olduğu ve özel hukuk tüzel kişilerince tesis edilen işlemlerin yargısal denetiminin adli yargı yerlerince yapılacağının açık olduğu gözetildiğinde, Kocaeli İli, Çayırova İlçesi, G22B14D3D pafta, 293 ada, 1 sayılı taşınmaz üzerine inşa edilen tesisin maliki olan davacının, söz konusu tesis hakkında işyeri açma ve çalışma izni verilmesi isteminin reddine dair davalı OSB tarafından tesis edilen işlemin yargısal denetiminin adli yargı yerinde yapılması gerekir.

Açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile, davalı TOSB Otomotiv Yan Sanayi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi vekilinin görev itirazının Kocaeli 2. İdare Mahkemesince reddine ilişkin kararın kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı TOSB Oto.Yan.San.İht.Org.San.Böl. vekilinin görev itirazının Kocaeli 2. İdare Mahkemesince 25.11.2014 gün ve E:2014/1204 sayılı REDDİNE İLİŞKİN KARARININ KALDIRILMASINA, 30.11.2015 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN